

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

10 november 2015

Agendapunt

Onderwerp

Vaststelling programmabegroting 2016-2019

Portefeuillehouder(s)

wethouder P.H.G. Verlinden

Voorstel

1. De programmabegroting 2016 (incl. bijlagen) en de meerjarenraming 2017-2019 vaststellen;
2. Voor het bibliotheekwerk in 2016 € 120.000 beschikbaar stellen;
3. Voor muziekonderwijs in 2016 € 130.000 beschikbaar stellen;
4. Voor het zwembad in Neer in 2016 maximaal € 40.000 beschikbaar stellen;
5. Voor het onderhoud van de openbare ruimte structureel € 150.000 beschikbaar stellen;
6. Voor het ondersteunen van lokale initiatieven in 2016 € 150.000 beschikbaar stellen;
7. Structureel € 150.000 beschikbaar stellen om voorinvesteringen naast procesgeldten Ôs Dôrp mogelijk te maken;
8. Voor ondersteuning van de identiteit en promotie van Leudal structureel een extra bedrag van € 20.000 beschikbaar stellen;
9. De voordelen van de meicirculaire 2015, de restant prijscompensatie 2015 en het extra bedrag voor de harmonisatie van de tarieven (Veiligheidsregio) van 2016 toevoegen aan de begrotingsruimte;
10. Voor 2016 en 2017 een extra bedrag van € 200.000 beschikbaar stellen om het aantal uitkeringsgerechtigden te verminderen;
11. Het budget voor bijstandsuitkeringen voor 2016 met € 327.000 verhogen.
12. Voor het opvangen van de risico's van het sociaal domein:
 - een bedrag van € 1,5 miljoen overhevelen van de algemene reserve naar de reserve decentralisaties WMO, jeugd en participatie;
 - de extra taakstelling van € 800.000 vanaf 2018 uit de begroting halen;
 - de restant begrotingsruimte van 2016 en 2017 inzetten;
 - in 2018 en 2019 een budget van € 500.000 inzetten.
13. De restant begrotingsruimte van 2018 en 2019 oormerken voor de uitvoering van majeure projecten/trajecten in het fysieke domein;
14. Een budget van € 166.000 beschikbaar stellen voor het uitvoeren van speerpunten majeure projecten/trajecten en sociaal domein.
15. Instemmen met de notitie "weerstandsvormogen nader bezien";
 - de berekening van de weerstandscapaciteit (buffer) alleen baseren op de direct beschikbare, incidentele weerstandscapaciteit (algemene reserve);
 - voor de normering van de ratio van het weerstandsvormogen de landelijk gehanteerde normeringstabel volgen;
 - spelregels vaststellen die antwoord geven op de vraag wat te doen als de ratio niet past binnen de normering.
16. Het Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP) 2016-2019 vaststellen en de kredieten voor de jaarschijf 2016 tot een totaalbedrag van € 5.149.744 voteren.

Inhoudelijk voorstel

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2016-2019 "Leudal op koers naar nieuwe kansen!". De komende periode staan we voor voldoende uitdagingen om te zorgen voor een kwalitatief goede invulling van de nieuwe taken in zowel het sociale als het fysieke domein, het benutten van kansen én tegelijkertijd doorgaan met ombuigingen en realiseren van financieel evenwicht.

Van kaderbrief naar programmabegroting

Na vaststelling van de kaderbrief 2016-2019 hebben zich een aantal positieve ontwikkelingen voorgedaan waardoor de begrotingsruimte iets groter wordt. We gebruiken een substantieel deel van deze ruimte om tegemoet te komen aan reacties uit de samenleving en om de door uw raad ingebrachte zienswijzen te realiseren. We verzachten de impact van ombuigingen (tijdelijk). Daarnaast zetten we extra middelen in om lokale initiatieven te ondersteunen en om voor te investeren in ontwikkelingen rond accommodaties, scholen, vastgoed, molens etc., vooruitlopend op de resultaten van het participatietraject Ôs Dörp.

Verder zetten wij een deel van deze ruimte in voor maatregelen die op termijn de uitgaven op het sociaal domein verlagen en de risico's verkleinen. Op dit moment is er in het kader van de transitie nog veel onduidelijk over de kosten. Sturing op aantallen en kosten is hierdoor helaas nog steeds onvoldoende mogelijk. Gelet op de oplopende forse kortingen van het Rijk blijft de kans groot dat zich in de komende jaren structurele risico's in het sociaal domein zullen voordoen. De financiële impact daarvan kan zeer groot zijn.

Vanaf 2018 oormerken wij een gedeelte van de begrotingsruimte om in de komende periode een aantal majeure projecten/trajecten uit te kunnen voeren. De taakstellende ombuigen voeren we ook in 2016 uit en de koers naar een begroting in evenwicht houden we vast.

Argumenten bij de beslispunten

1. Programmabegroting 2016 en meerjarenraming 2017-2019

2. Bibliotheekwerk

- 2.1 In 2016 wordt, in overleg met de regiogemeenten, nieuw beleid voor bibliotheekwerk opgesteld. De bezuinigingstaakstelling wordt incidenteel teruggedraaid door toekenning van een aanvullende subsidie.

3. Muziekonderwijs

- 3.1 De huidige subsidieverordeningen blijven tot aan de vaststelling van een nieuw faciliteringsstelsel gehandhaafd. Dit om fasering van de ombuigingen mogelijk te maken.
- 3.2 Voorkomen moet worden dat het muziekonderwijs i.c. de opleiding van de jeugd door te forse aanpassingen in problemen raakt.

4. Zwembad Neer

- 4.1 De ontwikkeling van park Leudal-Oost is in volle gang en er wordt samenwerking gezocht met het zwembad om te komen tot synergievoordelen.
- 4.2 De verwachting is dat hiermee een rendabele exploitatie gerealiseerd kan worden. Eenmalig is hiervoor een maximum bedrag beschikbaar.

5. Openbare ruimte

- 5.1 Inzet van particulieren daar waar mogelijk blijft het uitgangspunt.
- 5.2 Voor objecten waarvoor dat niet aan de orde is zoals taluds e.d. worden de scherpe kanten van het verlaagde onderhoudsniveau verzacht.

6. Lokale initiatieven

- 6.1 Centraal staat het versterken en in stand houden van de kracht en de vaardigheden binnen de verenigingen, vrijwilligers en beheerders.
- 6.2 In samenhang met de veranderingen geïnitieerd door het participatie traject Ôs Dörp worden lokale initiatieven van verenigingen, vrijwilligers en beheerders ondersteund bij het daadwerkelijk doorvoeren van de gewenste overgang van algemene subsidiëring naar ondersteuning van (maatschappelijke) activiteiten.
- 6.3 Het bestaande leefbaarheidsfonds wordt onder een andere naam gecontinueerd.

7. Budget voorinvesteringen

- 7.1 Het huidige aanbod aan accommodaties voor sport, educatie, cultuur en (vereniging)activiteiten sluit minder aan op de vraag van onze inwoners.
- 7.2 Het gestarte participatietraject Ôs Dörp levert initiatieven om dit aanbod om te bouwen tot een op de toekomstige vraag afgestemde voorzieningenstructuur. Zoals zo vaak gaat ook hier de kost voor de baat.

- 7.3 Om efficiënt op de vraag vanuit de dorpen in te spelen, worden middelen gereserveerd waaruit maatschappelijke investeringen worden ondersteund die bijdragen aan de gewenste maatschappelijke veranderingen.
- 7.4 Het gaat om de ombouw en kwaliteitsverbetering van voorzieningen t.b.v. sport, educatie, cultuur en maatschappelijke activiteiten en zorg.

8. Identiteit en promotie Leudal

- 8.1 Leudal is een geheel van 16 dorpen met een eigen identiteit, met groene waarden en goede verbindingen en met een aantrekkelijk woon-, werk- en verblijfsklimaat.
- 8.2 Het landelijke en groene karakter van Leudal wordt gekoesterd in evenwicht met duurzame landbouw en relaxen in een aantrekkelijke omgeving.
- 8.3 Waar mogelijk in samenwerking met partneroverheden en grensoverschrijdend, en met het bedrijfsleven, verenigingen en bewonersorganisaties, wordt die identiteit gepromoot en uitgedragen.

9. Meicirculaire, prijscompensatie en tarieven Veiligheidsregio

- 9.1 Het geheel of gedeeltelijk inzetten van de voordelen van de meicirculaire 2015 wordt als minimaal beoordeeld omdat de meerjarige ratio van het weerstandsvermogen uitstekend blijft. Het budget is beschikbaar om te worden ingezet.
- 9.2 In de begroting is een stelpost voor de loon- en prijscompensatie opgenomen. In 2015 is deze post gedeeltelijk gebruikt. Het budget is beschikbaar om te worden ingezet.
- 9.3 De verwachting is dat de harmonisatie van de tarieven van de Veiligheidsregio in 2016 niet wordt doorgevoerd. Met een minimaal risico kan het gereserveerde budget worden ingezet.
- 9.4 Ten opzichte van de meicirculaire geeft de septembercirculaire een positief beeld. De realiteitswaarde van de accressen wordt echter in twijfel getrokken. De resultaten uit de septembercirculaire worden niet meegenomen in de resultaten. De verwachting is dat de meicirculaire 2016 meer duidelijkheid geeft

10. Aantal uitkeringsgerechtigden verlagen

- 10.1 De Rijksuitkering die Leudal ontvangt om de uitkeringen te betalen (het BUIG budget) loopt niet in de pas met de uitgaven voor de uitkeringen. Op dit moment zijn de uitgaven circa € 850.000 hoger dan het Rijk aan budget voor de gemeente Leudal berekend. Het BUIG budget komt in evenwicht met de uitgaven als ongeveer 250 mensen een uitkering ontvangen. Om dit bereiken moeten 135 mensen uitstromen uit het bestand. Dit vergt extra middelen.

11. Budget bijstandsuitkeringen

- 11.1 Het aantal uitkeringsgerechtigden kan niet direct worden teruggebracht. Rekening houdend met het in aanmerking komen voor een extra bijdrage van het Rijk, wordt extra budget ingezet.

12. Opvangen risico's sociaal domein

- 12.1 We hebben de komende jaren te maken met een steeds lagere integratie-uitkering jeugd. De reële verwachting is dat de afname van de integratie-uitkering jeugd sneller loopt dan de te behalen transformatieopgave.
- 12.2 Het budgettair neutraal uitvoeren van de 3 decentralisaties is een grote opgave; de rijksmiddelen nemen de komende jaren fors af. De eerder opgenomen extra taakstelling op het sociaal domein van € 800.000 is niet realistisch.
- 12.3 Voor het met elkaar vereffenen van mogelijke overschotten en tekorten op de 3 decentralisaties is de reserve jeugd, Wmo en participatie ingesteld. De hoogte van deze reserve bedraagt per 1-1-2016 € 475.000.
- 12.3 In de risicobeheermatrix zijn de risico's benoemd voor jeugdhulp en participatie. Op dit moment worden deze risico's gedekt vanuit het weerstandsvermogen (algemene reserve). De kans dat er de komende jaren tekorten ontstaan op de onderdelen jeugdhulp en participatie is dermate groot dat verhoging van de reserve jeugd, Wmo en participatie vanuit de algemene reserve noodzakelijk is.

- 12.4 De opvang van risico's met reserves is altijd incidenteel van aard. De risico's van het sociaal domein kunnen structurele consequenties kunnen hebben. Voor deze structurele component zetten wij in 2016 en 2017 het restant van de begrotingsruimte van 2016 en 2017 in. In 2018 en 2019 wordt ook nog extra budget vrijgemaakt.
- 12.5 Jaarlijks zullen de risico's van het sociaal domein worden afgezet tegen de hoogte van de reserve en de extra budgetten die in de exploitatie worden opgenomen.

13. Begrotingsruimte 2018 en 2019 oormerken voor majeure fysieke projecten/trajecten

- 13.1 In 2016 wordt een aantal projecten ter besluitvorming voorgelegd of krijgt de uitvoering een vervolg. De majeure projecten die hierbij horen hebben betrekking gebiedsontwikkeling. De projecten die opgepakt worden zijn onder andere N280, Economisch Actieprogramma Agribusiness, Ontwikkeling Maasfront, Projecten Biobased Zevenellen.
- 13.2 Voor het realiseren zijn in de primitieve begroting onvoldoende middelen beschikbaar. Vanaf 2018 wordt de verwachte restant begrotingsruimte geoormerkt voor het realiseren van majeure projecten/trajecten.

14. Uitvoeren van speerpunten majeure projecten/trajecten en sociaal domein

- 14.1 Met betrekking tot de speerpunten Sociaal Domein en Majeure projecten/trajecten is beoordeeld welke consequenties dat heeft voor de personele bezetting.
- 14.2 Daarbij is het uitgangspunt dat het nieuwe taken betreft; het zijn geen reguliere werkzaamheden die een plek krijgen in het re-design proces. In het sociaal domein wordt een tactisch/strategisch beleidsmedewerker ingezet; voor de uitvoering van majeure projecten/trajecten een 'regisseur fysieke trajecten' (een combinatie van taken van beleid, bedrijvencontactfunctionaris en accountmanager).

15. Weerstandsvermogen

- 15.1 Op dit moment is er geen beleid geformuleerd als de weerstandsratio (buffer) niet binnen de vastgestelde norm ligt. In de kaderbrief 2016-2019 heeft het college toegezegd om aanvullend beleid te formuleren over het weerstandsvermogen.
- 15.2 De wijze van berekenen van de buffer is geactualiseerd en de normering is in lijn met landelijke normeringen gebracht.
- 15.3 De minimale en maximale brandbreedte van de buffer is opnieuw berekend: tussen 1 en 2. Het college krijgt opdracht hoe te handelen bij afwijkingen van de norm.

16. Meerjarig InvesteringsProgramma en krediet 2016

Financiële paragraaf

Samenvattend ziet het geactualiseerde financiële beeld er volgt uit:

	2016	2017	2018	2019
Saldi primitieve begroting	-144	411	-1.264	-1.447
extra begrotingsruimte na kaderbrief				
9. meicirculaire 2015	-636	-461	-530	-543
9. harmonisatie tarieven VRLN	-300			
9. restant prijscompensatie 2015	-283	-283	-283	-283
<i>subtotaal extra begrotingsruimte</i>	<i>-1.219</i>	<i>-744</i>	<i>-813</i>	<i>-826</i>
Voorgestelde inzet begrotingsruimte				
d. uitwerking zienswijzen				
2 bibliotheekwerk	120			
3 verhoging budget muziekonderwijs	130			
4 zwembad Neer	40			
5 verhoging budget fysiek	150	150	150	150
6. realiseren van lokale initiatieven	150			
7. Voorinvesteringen naast Os Dorp	150	150	150	150
8. indentiteit en promoten Leual	20	20	20	20
h. risico's 3 decentralisaties				
10. verlagen risico's participatie	200	200		
11 verhoging uitkeringsbudget	327			
12 risico's jeugd en participatie	410	154	500	500
12 extra ombuiging 800.000 3 d's niet realistisch			800	800
13. oormerken voor majeure fysieke projecten			398	487
14. personele capaciteit	166	166	166	166
<i>Subtotaal voorgestelde inzet begrotingsruimte</i>	<i>1.863</i>	<i>840</i>	<i>2.184</i>	<i>2.273</i>
Resultaat geactualiseerde begroting	500	507	107	0
incidentele baten en lasten begroting	-150	-307	-107	0
incidentele baten en lasten voorstellen	-350	-200		
Structurele saldi	0	0	0	0
Uitkomsten septembercirculaire 2015	-396	-332	-606	-649

In de notitie "ontwikkeling financieel perspectief" wordt de begrotingsruimte en de voorgestelde inzet van deze ruimte nader toegelicht.

Inkoopparagraaf

n.v.t.

Personele paragraaf

Zie besispunt 14.

Communicatieparagraaf

De programmabegroting is ook digitaal beschikbaar via Navigus.

Om de burgers een beeld te geven van de majeure projecten, de lastendruk, de ombuigingsvoorstellen, de financiële positie en die de komende jaren in onze gemeente worden gerealiseerd, wordt in het 1nieuws en op internet een publicatie geplaatst. Daarnaast zal vóór de begrotingsbehandeling een persbericht uitgaan.

Bijlage(n)

- Programmabegroting 2016-2019;
- Bijlagenboek begroting 2016-2019;
- Raadsbesluit programmabegroting 2016-2019;
- Doelenboom
- Notitie weerstandsvermogen nader bezien;
- Notitie ontwikkeling financieel perspectief;
- Notitie uitwerking zienswijzen.

Heythuysen, 1 oktober 2015

HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE LEUDAL

De secretaris,

De burgemeester,

D.J.E. Noppers

A.H.M. Verhoeven MPM